17.10.2022

Asia: HE 174/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_174+2022.aspx

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan pyydettyä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon asiassa Neste Oyj lausuu seuraavaa:

Jakeluvelvoite on tärkeä osa Suomen ilmastopolitiikkaa

Suomen tavoitteena on puolittaa tieliikenteen päästöt jo vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon ja liikenne muutetaan nollapäästöiseksi viimeistään vuoteen 2045 mennessä.

Jakeluvelvoite on keskeisin liikenteen hiilidioksidipäästöjen alentamisen keino, ja siihen tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan sekä liikenteen että koko taakanjakosektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen. Esityksen mukaan vuonna 2020 kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöistä noin 95 prosenttia syntyi tieliikenteessä, josta noin 53 prosenttia oli henkilöautojen päästöjä.

Jakeluvelvoitteen kehityspolusta on säädetty lakiin aina pitkäjänteisesti, vuosikymmeneksi kerralla, ensin vuodesta 2010 vuoteen 2020, ja voimassa olevan lain mukaan vuoteen 2030 asti. Tämä on luonut erittäin ennustettavan ja vakaan toimintaympäristön investoinneille ja T&K&I -toiminnalle, ja siten tehnyt Suomesta edelläkävijän kestävien biopolttoaineiden kehityksessä ja tuotannossa.

Biokaasun tuotanto ja käyttö liikennepolttoaineena on esityksen mukaan lisääntynyt viime vuosina merkittävästi. Sähköpolttoaineiden merkitys on tällä hetkellä vähäinen, mutta Suomeen on rakenteilla ja suunnitteilla useita kyseisiä liikenteen polttoaineita tuottavia demonstraatiolaitoksia ja siten niiden merkitys kasvaa vuotta 2030 lähestyttäessä.

Suomen taakanjakosektorin tavoitteet vaarassa

EU:n 55-valmiuspaketin myötä Suomen taakanjakosektorin (mm. liikenne, maatalous, jätehuolto, työkoneet ja rakennusten erillislämmitys) päästövähennysvelvoite on nousemassa 50 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä (nyt 39 %). Tiukkentuvien tavoitteiden saavuttamiseksi Suomen tulee vähentää taakanjakosektorin päästöjä entistä nopeammassa tahdissa, myös liikenteessä.

Taakanjakosektorilla jäsenmaat noudattavat sitovaa päästövähenemäpolkua. Taakanjakoasetuksen mukaan velvoitteen noudattamista tarkastellaan viisivuotisjaksoissa 2021-2025 ja 2026-2030. Mikäli vuosina 2022-23 menetettyjä päästövähennyksiä ei kompensoida vuosina 2024-25, riski on ilmeinen, että liikenteen ja koko taakanjakosektorin päästövähennystavoitteita ei saavuteta, josta seuraa komission määräämä sanktio.

Liikenne- ja viestintäministeriö muistuttaa 8.8.2022 päivätyssä jakeluvelvoitelausunnossaan TEMille, että “sama kumulatiivinen päästövähennyspolku kuin taakanjakoasetuksessa on, on kirjattu mukaan

myös Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan (RRP). RRP-suunnitelmassa ja komission siitä tekemässä implementointipäätöksessä on asetettu tavoitteeksi, että Suomen liikennesektori on Q2/2026 mennessä vähentänyt päästöjä vähintään -29 % (verrattuna vuoteen 2005) vuoden 2025 lopussa. Komission mukaan tavoitteiden saavuttamatta jääminen johtaa maksujen keskeyttämiseen ja jäsenvaltion saamaa taloudellista tukea voidaan vähentää”.

Jakeluvelvoite nousemassa 34 prosenttiin vuonna 2030

Fossiilittoman liikenteen tiekartassa, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa ja ilmasto- ja energiastrategian luonnoksessa on kirjauksia, joissa jakeluvelvoitetta ehdotettiin korotettavaksi 30 prosentista 34 prosenttiin, koska jakeluvelvoitteeseen sisällytettiin myös biokaasu vuoden 2022 alusta ja sähköpolttoaineet vuodesta 2023 alkaen. Pidämme tärkeänä, että hallitus piti kiinni tästä päätöksestä, ja että vuosina 2022 ja 2023 menetetyt päästövähenemät katetaan jakeluvelvoitteen korotuksilla myöhempinä vuosina. Kannatamme myös jakeluvelvoitteen ylittämistä koskevan sääntelyn lieventämistä väliaikaisesti myös vuoden 2023 osalta.

On kuitenkin selvää, että jakeluvelvoitteen alentaminen heikentää luottamusta jakeluvelvoitteen ja velvoitetasojen pysyvyyteen ja siten kasvattaa alan investointiepävarmuutta. Suomi on ollut Ruotsin ja Norjan ohella johtavia maita kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden ja jakeluvelvoitteiden asettamisessa. Jakeluvelvoitteen väliaikainenkin alentaminen Suomessa antaa kyseenalaisen signaalin EU:n suuntaan juuri, kun 55-valmiuspaketin lakiesityksistä käydään neuvotteluja EU:n toimielimissä.

On myös todettava, että jakeluvelvoitteen alentaminen ei ole linjassa yleisemmän tavoitteen kanssa luopua fossiilisen energian käytöstä.

Kapasiteettia ja kestäviä raaka-aineita on riittävästi

Ukrainan sodan seurauksena muusta kuin venäläisestä raakaöljystä tehdystä dieselistä tai Venäjällä jalostetusta dieselistä on kova kysyntä, mikä vaikeuttaa entisestäänkin tulevaisuuden pumppuhintojen arvioimista. Neste ei kuitenkaan ole havainnut uusiutuvien polttoaineiden osalta tuotannon pullonkauloja. Uusiutuvan dieselin globaali saatavuus on ollut tasapainossa globaaliin kysyntään nähden, ja saatavilla olevien kolmansien osapuolten (esim. AFRY ja IEA) raporttien sekä useiden alan toimijoiden investointipäätösten ja -suunnitelmien perusteella voidaan arvioida, että uusiutuvan dieselin globaali jalostuskapasiteetti kasvaa usealla miljoonalla tonnilla vuodessa seuraavien vuosien aikana.

Pelkästään Nesteen maailmanlaajuinen uusiutuvien tuotteiden tuotantokapasiteetti on tällä hetkellä noin 3,3 miljoonaa tonnia vuodessa. Nesteen käynnissä oleva Singaporen jalostamon laajennusprojekti sekä vielä toteutumistaan odottava yhteisyritys Marathonin kanssa Martinezissa, Kaliforniassa, kasvattavat uusiutuvien tuotteiden kokonaiskapasiteetin 5,5 miljoonaan tonniin vuoden 2023 loppuun mennessä. Valmistuttuaan Rotterdamin laajennushanke edelleen kasvattaa yhtiön uusiutuvien tuotteiden kokonaiskapasiteettia 6,8 miljoonaan tonniin vuoden 2026 loppuun mennessä.

Kestäviä raaka-aineita uusiutuvan dieselin nykyiseen ja rakenteilla tai suunnitteilla olevaan tuotantoon on riittävästi. Raaka-ainehankinta, ml. niiden riittävyys ja hyväksyttävyys on tietenkin hyvin keskeisessä roolissa, kun näin merkittäviä investointipäätöksiä tehdään. Uusiutuvien tuotteiden osalta Neste on jatkuvasti pystynyt kasvattamaan jätteiden ja tähteiden osuutta uusiutuvien tuotteiden raaka-ainesyötössä.

Markkinaosapuolet kuten Neste tekevät jatkuvasti merkittävää T&K&I-työtä parantaakseen esimerkiksi prosessi- ja esikäsittelyteknologioita, jotta haastavammat raaka-aineet ovat mahdollisia biopolttoainekäytössä ja volyymikehitys on mahdollista myös tätä kautta.

Suomen ajoneuvokanta uudistuu hitaasti - vähähiilisiä polttoaineita tarvitaan

Suomen ajoneuvokannan hidas uudistuminen on tosiasia. Henkilöautojen keskimääräinen romutusikä Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin mukaan 22 vuotta. Tämä tarkoittaa, että tänä vuonna ostettu auto voi olla liikenteessä vielä 2040-luvulla. Samanaikaisesti uusien henkilöautojen ensirekisteröintien määrä on ainakin hetkellisesti vähentynyt, joten ajoneuvojen keski-ikä on kasvusuunnassa. Olemassa olevan autokannan päästövähennyksiin ainoa nopea vaihtoehto on uusiutuvien polttoaineiden käyttö.

Erityisesti raskaalla liikenteellä on rajoitetusti mahdollisuuksia valita vaihtoehtoisia käyttövoimia. Biokaasu ja uusiutuva diesel ovat todennäköisimmät käyttövoimavaihtoehdot, joilla raskaan liikenteen päästöjä vähennetään vielä tulevinakin vuosina - sillä erotuksella että biokaasu vaatii uutta moottoriteknologiaa ja investointeja uuteen jakeluinfrastruktuuriin, kun taas uusiutuva diesel sopii suoraan nykyisiin ajoneuvoihin ja jakelu onnistuu nykyisellä jakeluinfrastruktuurilla.

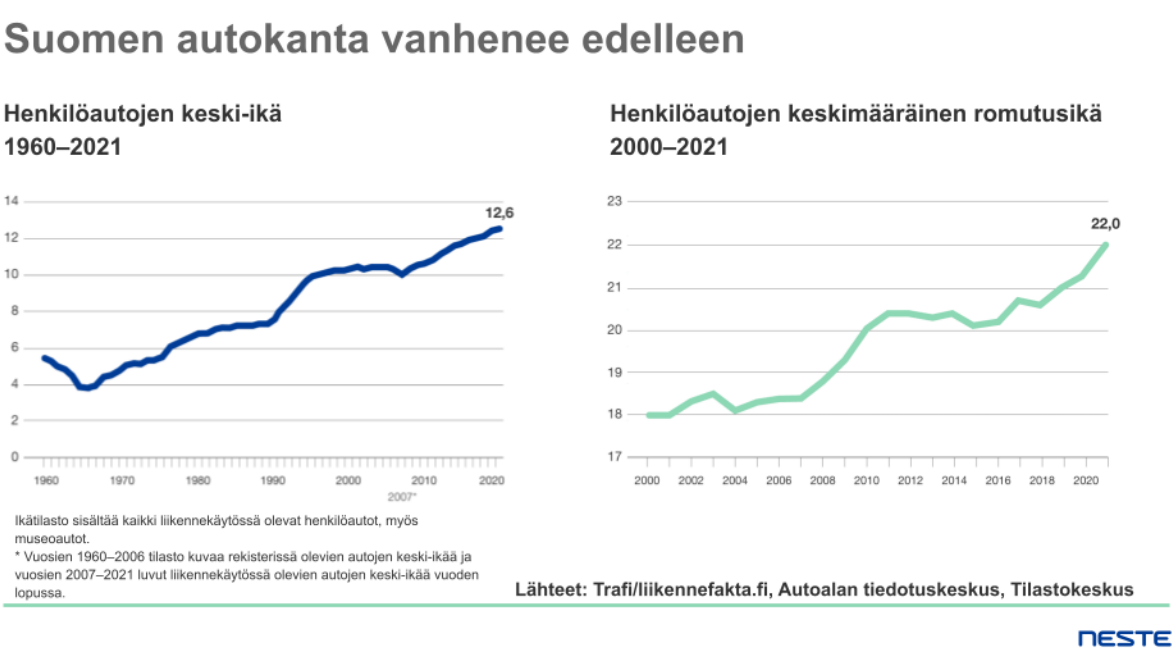

17.10.2022

Yhteisprosessointi lisää uusiutuvien raaka-aineiden osuutta Porvoon jalostamolla

Nesteen tavoitteena on tehdä Porvoon jalostamosta Euroopan vastuullisin vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa koko yhtiön tasolla hiilineutraali tuotanto vuoteen 2035 mennessä. Neste on edelläkävijä uusiutuvien raaka-aineiden jalostamisessa eri käyttökohteisiin ja jatkamme työtämme laajentamalla uusiutuvien raaka-aineiden hankintaa yhä vaativammista lähteistä ja niiden prosessointia korkeamman jalostusasteen tuotteisiin.

Osana tätä työtä Porvoon jalostamomme aloittaa vuoden 2022 aikana uusiutuvien raaka-aineiden syötön usealle eri prosessointiyksikölle korvaten asteittain fossiilisen raakaöljyn käyttöä. Nämä ns. yhteisprosessointihankkeet laajenevat vuoden 2023 aikana siten, että Porvoon jalostamon kaikissa tuotteissa on kasvava osuus uusiutuvaa energiaa.

Yhteisprosessoinnin myötä Nesteen Porvoon jalostamon vuonna 2023 tuottamassa polttoöljyssä uusiutuvan komponentin osuus on isompi kuin mitä biopolttoöljyn jakeluvelvoite sinä vuonna vaatii. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa Neste joutuisi viemään yhteisprosessoitua, osittain uusiutuvaa polttoöljyä, Suomen ulkopuolelle myytäväksi ja vastaavasti toisi fossiilista polttoöljyä Suomen asiakkaiden käyttöön.

Jakeluvelvoitelain päivittämisen yhteydessä toivomme lainsäätäjän harkitsevan nykyistä joustavampia biopolttoöljyn ja tieliikenteen jakeluvelvoitteiden täyttömalleja (ristiintäyttö), jotka tukisivat hiilineutraalin tuotantotavoitteemme edellyttämien yhteisprosessointihankkeiden edistämistä, sekä kustannustehokasta toimitusketjua asiakkaillemme.

Kunnioittavasti,

Mattias Hellström
Yhteiskuntasuhdepäällikkö
Neste Oyj